

z Jinonic
přes hradiště Butovice
do Hlubočep

12. května 2022

Butovice

byly dříve samostatnou obcí, nyní jsou místní částí pražské čtvrti Jinonice. Jméno Butovice je odvozeno od osobního jména Buta. První písemná zmínka o obci pochází z roku 1088. Podle ní jedna část obce tehdy patřila Vyšehradské kapitule a druhá českému panovníkovi - Vratislavu II.

Za husitských válek se Butovice dostaly do vlastnictví Starého Města. V roce 1621 byly Butovice (i Jinonice) zkonfiskovány Ferdinandem II. Během třicetileté války utrpěly Butovice mnoho škod. V roce 1685 koupil zdejší panství kníže ze Schwarzenberga, v roce 1714 zde zřídil školu. V majetku tohoto rodu zůstalo panství až do jeho odkoupení pražskou obcí v roce 1920. Nejvýznamnější zdejší památkou je kostel sv. Vavřince.

kostel sv. Vavřince

je pravděpodobně z 11. století a je jedinou zachovalou památkou této prastaré osady na úpatí neolitického hradiště. Kostel později výrazně upravován koncem 16. a koncem 18. století. Dnešní podoba je výsledkem pseudorománské přestavby z roku 1894, při které byla prodloužena loď a sjednoceny všechny fasády.

Dřevěná zvonice se zděnou dolní částí pochází pravděpodobně z roku 1571.

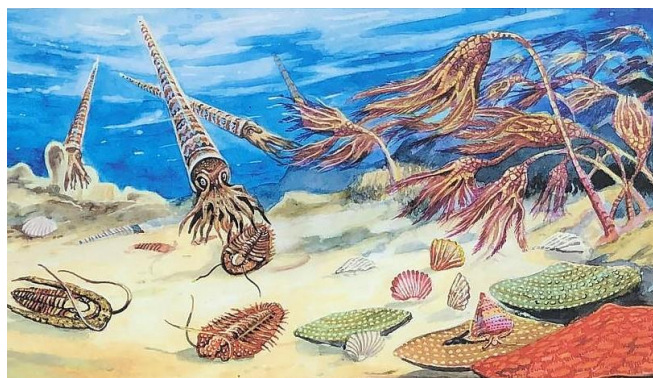

svatý Vavřinec

pocházel ze Španělska a v r. 257 se stal jáhnem papeže Sixta II. Spravoval chrámovou pokladnu a pečoval o chudé. Bylo to v době pronásledování křesťanů římským císařem Valeriánem. Jednou z jeho prvních obětí se stal papež. Při popravě stětím římský prefekt požádal Vavřince, aby mu vydal chrámový poklad. Vavřinec požádal o 3denní odklad. Během nich rozdal majetek církve chudým. Pro tento čin otevřeného odporu byl následně umučen jako jeden z nejhorších zločinců. Podle legendy byl 10. srpna 258 opečen na železném roštu.

lom Kační

je málo známý lom nacházející se na naučné stezce Prokopské údolí – Butovické hradiště. Stěna opuštěného lomu odkrývá čedičový výron v usazených horninách. Žíla je tvořena vulkanickou horninou nazývanou čedič (basalt). Do nezpevněných usazenin na dně prvohorního silurského moře pronikla v době před asi 425 miliony let a to v přímé souvislosti se vznikem podmořské sopky.

Kovářovic mez

je malý jámový lom v pražském na druhé zastávce naučné stezky: V tomto starém lůmku byly již v 19. století odkryty vápence svrchních poloh kopaninského souvrství. Tyto horniny se usadily na dně prvohorního silurského moře a obsahují velké množství zkamenělých mořských bezobratlých živočichů.

Hemrovy skály

tvoří asi 100 metrů dlouhý nápadný členitý skalní masiv, pojmenovaný po někdejším majiteli blízkého statku. Pochází z jižního svahu silurské podmořské sopky, která se zde nacházela přibližně před 430 miliony let. Základním materiálem skal vulkanického původu je diabas (dolerit).

Vegetace Hemrových skal má stepní charakter. Můžeme zde nalézt např. česnek tuhý nebo lomikámen trojprstý.

Hradiště Butovice

se rozkládá na mohutném ostrohu, který vznikl v průběhu posledního milióonu let. Je ohraničen hlu-bokými kaňony Prokopského potoka na severu a západě a Dalejského potoka na jihu. Od vlastní plošiny hradiště spadají do údolí příkré skalní stráně. Jen na severovýchodní straně přechází hradiště plynule do mírně klesající plošiny, ukončené Dívčími hrady a údolím Vltavy.

Ostroh je na dvou místech přeťat pásy příčných valů,

které se v dnešním terénu jeví jako vyvýšené meze. Rozloha hradiště je přes devět hektarů. Stopy nejstaršího osídlení pocházejí z mladší doby kamenné, neolitu, z období asi 4000 let před Kr. V pozdní době kamenné, v eneolitu, v období 2400 až 2300 let před Kr. zde vzniklo výšinné sídliště, obydlené lidem kultury řivnáčské.

Ve slovanské hradištní kultuře dochází k druhému největšímu rozkvětu osídlení. V té době byly také vybudovány z opukových kvádrů dva příčné valy. Svědčí to také o rozvinutých výrobních a dopravních prostředcích obyvatel. Opuka se totiž vyskytuje nejbliže na Vidouli, vzdálené 3 km. Na základě nálezů keramiky a nových kritérií datování lze osídlení na butovickém ostrohu klást do starší a střední doby hradištní s vrcholem v 9. stol. Hradiště včetně širšího okolí je archeologickou památkou I. kategorie.

Prokopské údolí

patří bezesporu k přírodovědně nejhodnotnějším lokalitám na území Prahy. Je to nepochybně dáno geologickým podkladem a značnou pestrostí stanovišť, která zahrnují jak výslunné skalní stepi, teplomilné trávníky, křovinaté stráně, tak lužní, suťové lesy a dubohabřiny a podél Dalejského potoka také nivní louky.

Z geologického hlediska se jedná o jeden z nejdůležitějších geologických profilů pražské prvohorní pánve ze svrchního ordoviku, siluru, spodního a středního devonu. Mimo převažujících vápenců jsou podkladem také křemence, břidlice a křídové pískovce.

V části území jsou patrné projevy silurského podmořského vulkanismu.

Přírozené lesní porosty se zachovaly na méně přístupných svazích. Suťové a roklinové lesy, resp. habrová javořina, se vyvinula na severně orientovaných svazích. Na hnědozemí mírnějších svahů se vyvinulo bylinné patro černýšové dubohabřiny. Z velké části je území nevhodně zalesněno výsadbami akátu, borovice černé, borovice lesní, dubem červeným, smrkem a jírovcem.

prokopské Jezírko

je sevřené strmými vápencovými stěnami. Vzniklo po odstřelu skály v roce 1905 výronem spodní vody. Má rozlohu 0,25 ha. Maximální hloubka bývá uváděna 10 m, ale podle potápěčského průzkumu z roku 2007 činí pouze 3,5 m. V jezírku žije okoun říční. Na jeho hladině se zdržují labuť a kachny.

Díky blízkosti hlavních českých filmových studií na Barrandově je možno toto jezírko a okolní skály spatřit hned v několika českých filmech (např. Limonádový Joe) či televizních pořadech.

Severozápadní viadukt

Menší z viaduktů na trati tzv. Pražského Semmeringu je také označován jako horní a klene se 20 metrů nad Hlubočepskou ulicí. Má pět oblouků a délku 92 metrů.

skalní útvar Hlubočepské plotny

Mohutné kolmé skály jsou stěny bývalého vápencového lomu.